

ŠTATISTIČNI Pregled, pogledajte na številke poleg naslova na dan, ko Vaša naročnina...

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 92 — Št. 92 KOLUMBIA — LETNIK LII. NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 10, 1944 — SREDA, 10. MAJA, 1944

SEVASTOPOL PADEL

Včeraj zjutraj je maršal Stalin naznanil, da je rdeča armada po 24-dnevnem obleganju zavzela Sevastopol, kjer je padlo na tisoče Nemcev, ali pa so utonili v Črnem morju, ko so se skušali rešiti na Rumunsko. — Rusi so pričeli ofenzivo na Krimu 8. aprila in v vseh operacijah je bilo ubitih ali ujetih okoli 100,000 Nemcev in nekaj Rumuncev. Po nekaj dnevih premirja so Rusiji zopet pričeli z obleganjem Sevastopola v nedeljo in po dveh dneh njiva padla.

S padcem Sevastopola se boste dve močni rdeči armadi obrnili proti severu in nato na Rumunsko in hosta skupno z drugimi rdečimi armadami potiskali Nemce na Balkan in proti Karpatom. Črnomorska morskarna mornarica pa je dobila veliko pristanišče za svoje operacije proti Rumunski, 200 milj dalje proti zapadu.

Zadnje ure bojev za Sevastopol so aeroplani in torpedovke napadale oziške ladje, ki so skušale odpeljati vojaštvo na Rumunsko. Potopljenih je bilo več ladij in med njimi dva velika transportna parnika.

V svojem dnevnem povelju je Stalin naznanil, da je sedaj Krim popolnoma očistiš nacijskih vpadnikov. V proslavo velike zmage je ukazal 24 salv iz 324 topov.

Stalin je v svojem dnevnem povelju posebno pohvalno omenil 56 poveljnikov, ki so se odlikovali na Krimu. Med temi je tudi posebno omenjen maršal Aleksander M. Vasilevski, šef ruskega generalnega štaba, ki izdeluje načrte za vojne operacije.

Stalinovo dnevno povelje je bilo naslovljeno na Vasilevskega in generala Feodorja I. Tolbuhina. Čegar četrti ukrajinska armada je razbila tri vrste utrb iz jekla in cementa ter žične ograje in minska polja.

Nerazumljivo je, zakaj je Stalin iz svojega dnevnega povelja izpuštil generala Andreja I. Jeremenko, ki je vodil svojo armado od početka ofenzive na Krimu. Njegova armada je dospela pred Sevastopol 19. aprila, ko je zavzela zgodovinsko Balaklavo.

ZVEZNA ZASEGA WARD KOMPANIJE KONČANA

Sinoči je CIO unija pri Montgomery Ward Co. v Chicagu pri volitvah dosegla pravico kolektivnega pogajanja z družbo in s tem je vlada preklicala zasego družbe, ki jo je odredila 26. aprila. Zvezna vlada je zasegla družbo zaradi vprašanja, ali CIO unija predstavlja glavno zastopstvo za pogajanja, ali ne. Sedaj pa je unija z 2340 glasovi proti 1565 zmagala in ima sedaj pravico do kolektivnih pogajanj z družbo. Trgovski tajnik Jesse Jones je takoj izdal odredbo, po kateri vlada prepusti upravo podjetja Ward družbi. Jones je v svoji odredbi rekel, da je vlada prevzela upravo podjetja do časa volitev in ker so sedaj volitve končane, vladno nadzorstvo preneha.

Obleganje zapad. Evrope se bliža

Pod mrzlično hitrimi in obupnimi nemškimi povelji se približuje obleganje zapadne Evrope, feldmaršal Erwin Rommel pa s svojo zgovornostjo povzdiguje s'lo nemških armad, ki bodo po njegovem zagotovitvi zmogne postaviti se v bran vpadu in bodo zavezniške premagače. — V Berlinu so včeraj prišle tri protivpadne odredbe.

Južno Holandsko je nemška vojaška policija razglasila za zaprto ozemlje; prebivalstvom je prepovedano voziti se s čolni po poplavljenih krajih in vse ponočno parobrodstvo ob zapadnem bregu Jutlandije je prepovedano.

Druga poročila, ki so prišla v London, pravijo, da je najbolj suha pomlad zadnjih petnajstih let osušila in utrdila zapadno Evropo za zavezniški vpad. Nevtalne prestolice napovedujejo za prihodnje tri tedne lepo vreme od Holandske in Belgije do Španije. V Švici je letošnja pomlad brez dežja.

Južno Holandsko, kjer je tudi prestolnica Haag, je mogoče obkrožiti le s posebnim dovoljenjem. Od 20. maja bo isto veljalo za otoke vnanje province kot je Zeeland.

Dansko časopisje poroča, da so Nemci zgradili nove utrdbe od Sknera v zapadni Jutlandiji do Skanderborga in Silkeborga v vzhodni Jutlandiji. Ta tri mesta so glavna nemška oporišča, ki so silno utrjena.

Tudi na Norveškem gradijo Nemci utrdbe. Nemški poveljnik na Norveškem general Nikolaus von Falkenhorst je ravno kar končal nadzorno potokot pravi poročilo iz Zagreba.

Belorusi v Franciji se borijo proti Nemcem

London, 2. maja. (ONA) — Tristo beloruskih izgnancev v Franciji, ki jih je General Andrej Vlassoff zapeljal v njegove čete, se je uprlo zakar so sedaj internirani v južnofrancoskem taborišču.

Ta slučaj, ki ga je poročal novodošli Francoz iz Francije, je značilen kar se tiče spremembe ruskih emigrantov živečih v Franciji v odnosu do fašizma. Belorusi so sedaj z vsem srecem za sovjetce, in sodelujejo z francoskim podtalnim gibanjem, tako poroča Francoz.

Čprav so se jim Nemci prilivzvali, in jim ponujali velikodušne ponnudbe, se je večina Rusov temu upirala, in Nemcem se ni posrečilo, da bi jih pridobili na njihovo stran.

General Vlassoff je delal mesece na tem, da bi rekrutiral Belorusce v svoje proti-sovjetske čete s pičlimi uspehi. Le tristo njih je pregovoril, pa še tisti so se mu uprli ko so se mu pridružili. (Po zadnjih poročilih se nahaja general Vlassoff v koncentracijskem taborišču v Rigi, ker ni mogel pridobiti članov za svoje protisovjetske čete, in ker s e je izrazil za sovjetce.)

Rusi igrajo sedaj važno vlogo v francoskem podtalnem gibanju, poroča ta Francoz. — Oni imajo sedaj važna mesta in so se udeležili v nekaterih držnih podvigih. Ena njihovih največjih uspehov je v tem, da so uspešno uspostavili stike z sovjetskimi vojnimi ujetniki,

vanje in pravi, da so utrdbe ravno tako nezavzetne kot obatlantskem zidu.

Medtem pa tako Angleži kot Nemci dajejo nasvete Francozom. Angleški radio jim naroča, da naj pazijo na svoje radio aparate, po katerih bodo dobili važna poročila o vpadu, svoje rojake pa v imenu Nemcev opozarja Philippe Henriot, da bodo komunisti dvignili državljansko vojno. Henriot je celo objavil senzacionalno vest, da je ena ruska divizija že v Gibraltarju in je pripravljena, da se vdeleži vpada.

Poročila z avstrijsko-švicarske meje naznanjajo, da skozi jugovzhodno Avstrijo pretaka množice nemške čete.

Nemško vrhovno poveljstvo je določilo razne pokrajine v Hrvaški, Srbiji, na Madžarskem in Rumunskem za prepovedane zone od 15. maja. V rejskih časih so bile take zone določene, predno so bile nemške garnizije v njih povečane in gestapovci so zapirali in sreljali sumljive ljudi.

In tako iščenje se je pred dnevi pričelo okoli Beograda, kajti posebno sodišče je izreklo 18 smrtnih obsodb zaradi "protinacionalnega delovanja", kot pravi poročilo iz Zagreba.

Suhaški lažnjivci

Takoj dva dni po zavratnem japonskem napadu na Pearl Harbor, Hawaii, pojavile so se v naši javnosti vesti, da je bilo vsemu temu vzrok spanje naših vojakov in mornarjev, češ, da so spali, ker so — imeli nava dneva mačka po zabavah prejšnje sobote. Tako so namreč zatrjevali profesionalni suhaški, — ki so s temi nesmiselnimi zatrjevanji skušali javnosti dokazati, da je zopetna prohibicija neobhodno potrebna za vse naše prebivalstvo.

Sedaj pa prihaja admiral Thomas C. Hart, ki je vso zadevo uradoma preiskal, in izjavlja, da se mora ta zadeva absolutno zanikati, kajti med moštvom naše mornarice in vojaštvom, ki je bilo in je še nastanjeno v teritoriju Hawaii, ni nikakega pijančevanja. Potom njegovih preiskav se je tudi dokazalo, da je bila disciplina vsega moštva usodepolnega dne 6. decembra 1941 upravborna.

Posili-naciji ostavljajo Hitlerjevo vojsko

Poročevalec AP časniške družbe, Henry C. Cassidy, ki se mudi na ruski fronti v Ukrajini, javlja, da je nedavno obiskal taborišče nemških vojni jetnikov, med katerimi je veliko števil Nemcev, Rumuncev, Slovakov, Poljakov in Francozov.

Ko je dospel časnikar v to taborišče iz Odeze, stali so ti jetniki v dolgih vrstah, ločeni po svojih narodnostih. Eden za drugim, in sicer tudi po svojih narodnostih, pripovedovali so jetniki časniškemu poročevalcu o svojem brezupnem položaju in svoje doživljanje potem, ko so utekli iz nemške vojske in pribežali k Rusom v Slobodki.

Kot vojaški inženirji, ti vojakji morda niso tipični naciji, toda ker to vojaštvo sedaj predstavlja večino takozvane nemške vojske, si zamoremo predstavljati, kako vojsko ima sedaj Nemčija za svojo končno obrambo "trilujave" Evrope.

Jetnike, 570 po številu, imeli so Rusi nastanjeni v dvonadstropnem javnem kopališču in sicer po njihovih narodnostih, ker ako bi tega ne storili, bi Rumunci, Poljaki in Slovaki, pobili svoje nemške "tovariše" kar na mestu. — Najpreje so poročevalci izpraševali nekoliko Nemcev, kateri vsi so bili majhni in slabotni ljudje. Največji med njimi je bil podnarednik, Hans Goebel, star 27 let, ki je dejal, da je bil v vojski zdravnik drugega reda. Dejal, da je v Odesi imel zasebno stanovanje, ko je doznal, da prihajajo Rusi. Vsled tega se je skrnil, in ko so Rusi prišli v mesto, se je predal Rusom. In potem je pripovedoval: — "Moj oče je komunist, in jaz se tudi ne strinjam z nazori nacizma, vsled česar želim za vedno ostati v Rusiji kot zdravnik."

Neki pritlikovec, imenovan Hermann Petz, star 23 let, je povedal, da so ga naziji zaprli za dobo sedem mesecev, ker ni bil "pravega" političnega mnenja. Po prestani kazni, je bil pridejan delavski četi, kjer se mu je posrečilo uteči.

Nemec, Karl Koh, je bil oblečen v civilni obleki. Ta je povedal, da je bil leta 1943 odpuščen iz vojske vsled malarije. Potem je postal pevec v Odesi. Dejal, da želi za vedno ostati v Rusiji, češ, da je dober tenor, in da bi rad postal oper-

Najglobokejši rudniki na svetu

Najglobokejši rudnik na svetu je zlati rudnik Sao Joao del Rey v Zedinjenih državah Brazilskih.

Najglobokejši med vsemi rudniki na svetu, je zlati rudnik Sao Joao del Rey v Zedinjenih državah Brazilskih. Ta rudnik je pričel obratovati že leta 1834 in leta 1924 so rudarji prišli 6726 čevljev globoko pod zemsko površino. — Ta rudnik, ki je ponos države Minas Geraes in tudi vseh Zed. držav Brazilskih, pa nikakor ne sega tako globoko pod morskno gladino, kakor železna rudnika Calumet in Hecla v naši državi Michi-

SEVASTOPOL je prišel pod ruski artilerijski ogenj 16. aprila, ko je rdeča armada zavzela Ljubimovko, tri milje od mesta. — Naglo zavzetje Sevastopola je v velikem nasprotju z nemškim zavzetjem 3. julija 1942, ko so ga oblegali 250 dni in so pri tem izgubili 300,000 mož.

Jugoslov. komitej v Londonu bo postal zastopstvo Titove vlade

London, 5. maja (ONA) — Danes se je tukaj izvedelo, da bo Jugoslovanski komitej v Londonu najbrže postal prvi pravi zastopnik v inozemstvu Titove provizionalne vlade v Jugoslaviji. — Mislijo, da so se člani komiteja in člani Titove vojaške misije pod vodstvom generala Velebita, ki so prišli pred par dnevi v London, domenili med seboj zaradi takšnega političnega zastopstva.

Člani komiteja, ki podpirajo narodno osvobodilno gibanje v Jugoslaviji, so do sedanjega časa razlagali britanskemu javnemu mnenju cilje osvobodilnega gibanja. Na čelu komiteja so profesor Boris Furlan, Rudolf Bicanie in Dr. Svetislav Petrović, ki so dobro znani Jugoslavlani, in ki sodelujejo z Združenim odborom Jugoslovanskih Amerikancev, ki mu je na čelu Louis Adamić.

Maršal Tito, ki se je preje posvetoval s člani komiteja o raznih problemih, je pred kratkim naprosil Bicania naj se bavi z vprašanjem Jugoslovanskega narod, bogastva v inozemstvu. Komiti bo sedaj pooblaščen, da se bavi z različnimi drugimi problemi, ki bi nastali med Titom in britansko vlado.

Na tiskovni konferenci je general Velebit navedel tri važne točke. Povedal je voljo Titove vlade, da se kralj Peter ne sme vrniti nazaj v deželo, in da ne bo poganj z njim ali njegovo vlado, če to ne bo narodova volja po vojni. S to izjavo, ki prihaja od moža, ki je ravnokar dospel iz Titovega glavnega stana, se je pokončalo vsako upanje za rekonstrukcijo jugoslovanske vlade v izgnanstvu, da bi se premostil prepad med Petrom in Titom.

PETER IN NOVA VLADA

London, 6. maja. (ONA) — Jugoslovanski krogi tukaj poročajo, da namerava kralj Peter vzpostaviti kraljeviti svet, kateremu bo on sam predsedoval.

Svet, ki bo očitno nadomestil Kairsko vlado, s predsednikom Purićem na čelu, bo obstajal iz vodij raznih Jugoslovanskih političnih strank. — Njegov edini namen bo pomoč svobodni Jugoslaviji.

Se še ne ve, če so vodje vseh strank pripravljeni sodelovati v tem svetu.

Pravi Američani ("Indijanci") so še vedno zvesti svojim običajem in veram

Urad Ameriške Etnologije v Washingtonu pošilja vsako leto razne znanstvenike med domačine raznih rodov v Zed. država, da se na ta način preiskuje razne jezike, ki jih domačini še vedno govore med seboj.

Istočasno se tudi preiskujejo njihove šege in navade, kakor tudi vere in njihove bogoslužje. Pri tem se je tekom zadnjih let dognalo, da so ostali Američani zvesti svojim prvotnim običajem in veram, kljub temu da mnogi začasno postanejo pripadniki raznih krščanskih veroizpovedanj, — začasno, kajti k tem veram pripadajo običajno le toliko časa, dokler jim to nosi gnotne dobičke.

Miss Densmore od imenovane urada je pred par leti odpotovala na tako preiskovalno in proučevalno pot. Odsila je v Grand Portage, vas Chippewa Američanov (Indijancev), ob obrežju jezera Superior, blizu kanadske meje. Znanstveniki omenjenega urada so to vas obiskali že leta 1905, in se vdeležili raznih verskih ceremonij. Tem povodom so tudi zabilježili razne verske pesmi Chippewajev. Miss Densmore je odpotovala v Grand Portage, da prisostvuje tipičnim plesom pravih Američanov in je ostala

legenda, da ni v osvobodilnem gibanju nič Srbov. Dejal je, da je približno polovica Titove armade srbska. Spočetka je Titova armada imela do 95% Srbov, a ta odstotek je bil zmanjšal, ko so se pridružile osvobodilnemu gibanju velike množice Slovencev in Hrvatov po propadu Italije, iz krajev, ki so bili zasedeni po Italijanih.

Kot tretjo točko, je general Velebit odkril, da je Proti-fašistični svet narodnega osvobodilnega gibanja, pod dr. Ivanom Ribarjem, odobril zahteve Slovencev in Hrvatov, da morajo vsi kraji v katerih bivajo Slovenci in Hrvati, ki so bili pod tujo nadvlado, posebno Italijansko, biti vključeni v federalno Jugoslavijo.

FINSKA

Finska, oziroma Suoma, je sedma največja država v Evropi, dasiravno njeno prebivalstvo šteje komaj tri in pol milijona ljudi. Kakor znano vzdržuje Nemčija tamkaj 100 tisoč vojakov, kateri tvorijo neprestano nevarnost za rusko severno pristanišče Murmansk, kakor tudi za 900 milj dolgo železniško zvezo med Leninigradom in omenjenim pristaniščem.

Finska tudi proizvaža pet odstotkov vsega niklja na svetu, oziroma 18,000 ton na leto. Tamkaj imajo tudi nekoliko bakrenih rudnikov in mnogo vsakovrstnega žesa. Vse to se sedaj izvaža izključno v Nemčijo. Vsled tega je naloga zaveznikov Finsko osamiti in preprečiti njen izvoz.

Imenovani zlati rudnik v Brazilski državi Minas Geraes

Imenovani zlati rudnik v brazilski državi Minas Geraes je namreč visoko v gorovju od atlantskega pogorja, tako da je njegova prava podmorska globokina izdatno manjša nego o imenovanih dveh železnih rudnikov v Michiganu.

Po zatrdilu domačinov je njih duhoven klical dobre duhove, — kateri so seveda prišli, ker inace bi se "tipi" ne majal. Duhoven je potem dejal, da, ako med božjo službo duhovi govore glasno, bolnik prav gotovo okreva, ako so pa njih glasovi slabotni, pomenja to, da ne bo ostal dolgo pri življenju.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Schuler, President; Ignat Hodo, Treasurer; Joseph Lapaha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

SA ČELO LITO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL. LETA \$15.00; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

PRIJATELJSKE POGODBE

Dne 7. aprila 1944, ko so časniki poročevalci pri dnevi konferenci v Beli Hiši vprašali predsednika Roosevelta, čemu naša vlada neče popolnoma pripoznati francoskega odbora za narodno osvoboditev, jih je predsednik enostavno vprašal:

"Kako razlagate samodoločbo? In — kdo ve, česa si želi narod v Franciji. In je li istina, da Francozje izvan Francije resnično zastopajo narod v Franciji?"

Njegova izjava in navori o takozvani Osvobodilni Fronti v Afriki, kateri načeljuje general de Gaulle, bila bi vsaka-akor boji vplivna, ako bi naša vlada doela ne pripoznala takozvano "vlado" "barona" von Mannerheima na Finskem, in vlado Francisa Franca na Španskem, ter polu-fašistične vlade takozvane republike Poljske in ubegle "vlade" Jugoslavije. Medtem, ko v Washingtonu izjavljajo, da jim ni znano česa si želi narod v okviru po Nemčiji zasedene Francije, — spuštujejo in pripoznavajo vlado krvnika in Hitlerjevega sodruka "barona" von Mannerheima, in so morda tudi mnenja, da si narod na Španskem želi nadaljevanje fašistične vlade Francisa Franca. In kolikor pridejo v poštev narodi Poljske in malih fašističnih šotkarskih držav ob Baltiku, se nam dozdeva, da tamošnja ljudstva ne žele prav nič drugega, nego, da v nadalje ostanejo v lastni vojni iz Nemčije pritepeni baronov, kateri so jim pred vojno milostno dovolili, da smejo izvažati gnat v Zedinjene države.

Morda se bo koncem konca izkazalo, da je general de Gaulle tipičen francoski Bourbon, toda njegova predvojna dejanja so bila vedno protifašistična, in po tem dejstvu ga je treba tudi sedaj soditi.

Edvard Beneš, predsednik češko-slovaške republike, je v Washingtonu dokaj manj "persona grata", kakor člani raznih ubeglih semi-fašističnih vlad, ki sedaj vedrijo v Londonu. In ako bi bilo ljudstvo Zedinjenih držav tako solidno za svojim predsednikom, kakor je prebivalstvo Českoslovaške za predsednikom Benešem, potem bi bila zopetna izvolitev našega sedanjega predsednika v prihodnjem novembru zagotovljena. V nedeljo, dne 9. t. m., je češko-slovenski ministrski predsednik, Jan Sramek brzojavno sporočil Josipa Stalina, da je vse prebivalstvo njegove dežele zalhalno za njegov (Stalinov) čin za osvoboditev češko-slovenske republike, češ: "Jaz in naša vlada, kakor tudi vse naše ljudstvo, čestitamo Vam ter vsem po veljnikom in vojakom Vaše vojske povodom Vaših sijajnih zmag."

In sedaj primerjajmo zahvalnost češko-slovenske vlade in ljudstva z člani ubeglih takozvanih pro-fašističnih "vlad" v Londonu, katerih niti ena ne zastopa prebivalstva v okupiranih deželah. Vsaka poedina "ubegla vlada", se boji Rusije, kajti: ako narodi v okupiranih državah izvolijo po vojni take vlade, ki bodo resnično zastopale dobrobit vsega prebivalstva, ne da bi pri tem kradle žulje prebivalstva, potem jim bo za vedno odklenalo predvojno varanje ljudstva.

V konservativnem Londonu se boje, da bo prišlo do ustaje in začasne nestanovitnosti v okupiranih državah, kar bi bilo seveda dokaj slabo za ubegle "vlade", v slučaju da se resnično vrnejo v svoja "kraljevska" mesta, kajti v tem slučaju bi zavestni morali poslati tja vojaštvo, da čuva sedanje ubegle parasite. — Vsega tega pa Moskvi ne bo treba storiti v Češko-slovenski republiki, kjer je narod v resnici slovanski in sicer ne le iz etnoličnega, temveč tudi iz vsakega politično-narodnega stališa.

Priprosti narodi v Franciji, Italiji, na Španskem, Poljskem, v Jugoslaviji in ostalem Balkanu, kakor tudi v Nemčiji, — so istega mišljenja, kakor narod v Češko-slovenski republiki — toda razlikujejo se med seboj le po kakovosti svojih ubeglih "vladarjev", katerim bo menda v kratkem za vedno odzvonilo.

IZ PARTIZANSKEGA TISKA

(Nadaljevanje.)

Da bi se organizirala narodna vlada, je bilo treba ustanoviti najprej centralno politično obče strankarsko enoto, v katero bi se po eni strani stekale in v njej izražale vse narodne težnje in ki bi, z druge strani, povežala vse narodno osvobodilne odbore in priredila njihovo delo. Ta osrednja politična enota je AVNOJ.

Njegovo osnivanje meseca novembra 1942 je pomenilo začetek širšega organiziranja narodne vlade v domovini.

Tekom leta, odkar je bil ustanovljen AVNOJ, od novembra 1942 do novembra 1943 so se razmere v osvobodilni borbi, kakor tudi politični položaj v domovini, znatno spremenili.

Veliki uspehi narodno osvobodilne vojske so izzvali ogromen razmah ljudskega upora v vseh naših krajih, tako da je moglo biti osvobodjenega dve tretjini ozemlja Jugoslavije. V tem času je bil pripravljen aparat demokrat. narodne vlade omogočil, da so prišle do izraza težnje ogromne večine naroda Jugoslavije in da so se na podlagi teh težnjah določili glavni cilji narodno osvobodilne borbe. Z izvedbo svobodnih volitev na osvobojenem teritoriju in osnovanjem množičnih narodno osvobodilnih odborov v okupiranih krajih, je mogoče, da narodi preko pokrajinskih antifašističnih odborov in vladnih odborov svobodno izrazijo svoje zahteve.

Kakšen je rezultat? Pokazalo se je, da so narodi odločeni, da se borijo za tako državno enoto, v kateri bi bili vsi narodi Jugoslavije enakopravni.

Po splošni narodovi volji se stara Jugoslavija s svojo velikosrbsko neljudsko kliko, ki poleg drugih svojih grehov nosi sedaj še pečat izdajstva, ne sme več obnoviti. Narod odklanja vsako hegemonijo in vsak sistem nasilja. Zato obsodijo in ne priznajo vlade, ki v begnostvu predstavlja staro osvojevano Jugoslavijo.

Tako je poleg prvega in osnovnega cilja, očistiti domovino od fašističnega okupatorja. Narodno osvobodilno gibanje bi moralo po volji naroda povdariti še en cilj: pripraviti in utemeljiti tako državno enoto, ki bo odgovarjala narodnim težnjam. V tem primeru stvoriti politične organe, ki bi dobili nalogo, da postavijo temelje državni enoti, kakršno si želi narod, a to je — demokratska, federativna Jugoslavija.

Ta politični proces, ki se je razvijal v objemu narodno osvobodilne borbe tekom tridesetih mesecev, in dovedel slednjič do osnivanja narodne vlade, nam jasno kaže, da Nacionalni komite ni začasna revolucionarna vlada v smislu, kakor smo to razložili prej. Pa naj bo, kakorkoli, priti moramo do

zaključka, da je Nacionalni komite popolnoma zakonita vlada, legalni predstavnik svobodno izražene volje ogromne večine vseh narodov Jugoslavije. Sploh pa danes nihče njegove zakonitosti ne izpodbija, izvenšči fašistično propagando in nekoliko beguncev v Kairu. To pomeni, da se Nacionalni komite ne imenuje "začasna" vlada zaradi pomanjkanja legitimnosti. Zakaj pa se ne imenuje tako?

Od drugega zborovanja našega AVNOJA, smo v dobi nastajanja nove narodne vlade. Ta doba bo trajala, dokler bo trajala narodno osvobodilna borba. Po zaključku te borbe in po končni zmagi naroda nad zunanji in notranji sovražniki, bo nastopila nova doba, ko bodo narodi Jugoslavije, že v organizirani državni enoti — stopili v novo, svobodno življenje. Ker so naloge, ki jih ima Nacionalni komite mišljene samo za čas nastajanja države, si zakonodajni in izvršni organ AVNOJA ni nadel vzdevka "vlada," temveč Nacionalni komite osvobođenja Jugoslavije. S tem, da se imenuje "začasna narodna vlada" ni rečeno, da je začasen in da ga čez nekoliko časa ali po kakšnem posebnem dogodku, ne bo več. Nacionalni komite je "začasna vlada" zato, ker so njegove naloge mišljene za nedoločeno dobo časa, toda po gibanju, na katerega se naslanja in po ciljih, za katere se bori, je trajna vlada.

Zaradi tega je treba naslov "začasna vlada" razumeti tako, da pomeni dve značilni lastnosti Nacionalnega komiteja v dobi nastajanja države:

1. je vojna vlada, organ narodno osvobodilne borbe.

2. njegove sedanje funkcije so časovno omejene, za čas trajanja narodno osvobodilne borbe.

Torej vlada je začasna samo po svojih funkcijah danes, kakor tudi po imenu, ki ji je bilo dano, toda kot zakonita narodna vlada ne more imeti začasnega značaja. Če bi hoteli to izraziti na najprostejši način, bi rekli, da je Nacionalni komite trajna narodna vlada, ki so ji poverjene časovno omejene naloge.

V političnem življenju obstoji logični razvoj in kontinuiteta. To kontinuiteto opazujemo tudi v času naše narodno osvobodilne borbe. Prešli smo skozi več stopinj te borbe in smo prišli v dobo, ki nas približuje postavljenemu cilju. Kakor je AVNOJ iz ene dobe do druge prešel iz obče strankarske enote v vrhovno zakonodajno in izvršno, tako bo v tej dobi prešel Nacionalni komite v trajno in najmočnejšo vlado. V vlado, ki bo z maršalom Titom na čelu, odločno in do konca branila interese naroda.

Vladislav Ribnikar.

Jugoslovanska fronta**Partizani zmagoviti v Črnigori**

Po radio je glavni stan maršala Tita sporočil, da so partizani zavzeli Berane v Črnigori in sicer po zelo vročem boju.

Višje proti severu je partizanski oddelek vdrl v Brodarevo, je požgal dve sovražni postojanki, pobil nad 100 nemških vojakov in porušil most čez Lim, predno se je umaknil. Maršal Tito naznanja, da so njegovi oddelki prizadeli težke izgube nemškemu oddelku severno od Zagreba, so presekali cesto med Plevljem in Prijepoljem ter razstrelili dva mosta na železnici med Trstom in Reko.

Kot poroča berlinski radio, so partizani obkolili državnega podtajnika hrvatske lufarske vlade Turino in njegove tovariše v nekem kraju v severni Dalmaciji, toda se jim je slednjič posrečilo prebiti se skozi partizanski obroč. Nekaj njegovih tovarišev je bilo ranjenih. Turina pa je ušel nepoškodovan.

Nov parnik v počast Zed. državam Brazilskim

V Richmondu, Cal., so ravnokar spustili v vodo nov parnik, kateri je bil izdelan v Kaiserjevi ladjedelnici "Permanente" v tamošnji luki. Novi parnik je dobil ime "Mello Franco" in sicer v počast Afrikanca Mello Franca, ki je bil svojedobno brazilski minister inostranih zadev. Njegov sin, Caio de Mello Franco, ki se je vdeležil te slavnosti je tem povodom v svojem govornu izrazil zahvalnost Zed. držav Brazilskih vladi in ljudstvu naše republike. Novemu parniku je kumovala njegova soproga, Yolanda de Mello Franco.

Ukraden whisky

Iz Buffalo, N. Y., se poroča, da sta tankaj minule sobote dva roparja ustavila na cesti voznika, ki je peljal poln truck žganja. Voznika, imenom Patsy Marconi, sta roparja prisilila, da je peljal dragoceno pijačo z njima v deset milj oddaljeno mesto, Tonawanda, na kar je moral voziti prazen truck nazaj v Buffalo. Na vozu, katerega sta roparja spraznila, je bilo 150 zabojev žganja.

Podučevanje ruskega jezika v Middlebury, Vt.

Iz Middleburyja v Vermont se javlja, da bodo v tamošnjem kolegiu pričeli z podukom ruščine in sicer v poletnem tečaju. Ta tečaj bode pridejan rednemu jezikoslovnemu tečaju. Poleg tega se bodo tudi vršila redna predavanja o ruski literaturi in splošni civilizaciji v raznih delih te največje dežele na svetu.

SONART REKORDI**NOVE SLOVENSKE PLOŠČE**

Jerry W. Kopričnik in njegov orkester

M556—Wedding Polka
(No bom se molila; Ti pa jesi, pa židana marala)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pajo Rupnik sestri

M556—Jeep Polka
(Ma' potico potejo)
Marine — polka

575—Terezinka — polka
Na planinah—valček

Lepe Melodije

Duquesne University Tamburica Orkester

M571—Na Marjance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka

Za topeževni cikel in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.

403 W. 42nd ST., NEW YORK

RAZGLEDNIK**ITALIJA**

Med nami, v Zedinjenih državah, menda ni človeka, in med našim vojaštvom, ki se mora bojevati in tudi umirati v Italiji, menda tudi ni žive duše, ki se je razveselila vsled poročila, da je Italija, katero je naše vojaštvo navidezno osvobodilo fašizma, — prijadrala zopet nazaj v fašizem in sicer po zaslugi maršala Badoglio. Tozadevna poročila so prišla naravnost iz Napolja in sicer nekako službeno. — namreč v poročilu o mesečni seji Zavezniške Kontrolne Komisije.

Poročnik-polkovnik, G. H. McCaffrey, je namreč javil omenjeni komisiji, da so razmere v Italiji postale dokaj slabše, odkar je zavezniška vojaška uprava, izročila upravo italijanski administraciji, katero on nazivlja "nesposobno" in v duhu fašistično. Istodobno je tudi razrazil, da je fašistična organizacija mladine, zopet nastopila v javnosti in sicer pod novim imenom, ter pristavil: "Mnogo uradnikov, katere smo mi nastavili, je italijanska ad-

ministracija že nadomestila z fašisti, — in tudi uradnike, katere smo mi odslovili vsled njihovih fašističnih nazorov in prepričanj, je nova vlada zopet nastavila na njihova prejšnja mesta."

Zgoraj navedeno mesečno poročilo seveda ne prihaja iz urada italijanskih liberalnih strank, ki so vedno kritikovale Badoglijev režim, niti od takozvanih levčarskih strank v naši republiki. Pač je pa bilo to poročilo sestavljeno in objavljeno po našem vojaškem zastopniku, katerega je vlada izbrala vsled njegovih sposobnosti pravega tobačenja tamonjskih razmer in njegove nepristranosti.

In vsled tega, bi bi dobro in dokaj zanimivo doznati, kaj neki mislijo ljudje pri našem državnem oddelku z ozirom na sedanji položaj v Italiji. Kajti naš pri onem oddelku se je svojedobno sklenilo, da je Badoglio naš najboljši prijatelj. So li v Washingtonu še vedno tega mnenja?

PROSTAK VSTAVIL GENERALA

Vpad v zapadno Evropo je svojim kolesom prehitel, ker bi pred nekaj tedni zadržan za kakih 20 sekund, ker je nek ameriški vojak, ki je dodeljen vojaški policiji v Angliji, vstavil avtomobil, v katerem se je vozil zavezniški vrhovni poveljnik general Dwight D. Eisenhower.

Ameriški vojak, ki je vstavil Eisenhowerjev avtomobil zaradi prehitre vožnje, je Andrew J. Lynch, star 20 let in sin Mrs. Anne Lynch iz Wyandanch, L. I. Lynch je bil rojen na vzhodni 24. ulici v New Yorku, toda njegova mati se je pozneje preselila na Long Island.

Lynch je pripovedoval, da je s svojim motornim kolesom stal ob strani ceste, ko je privozil mimo velik avtomobil, katerega je vozila vojakinja. Ker je vozila prehitro, je Lynch zasedel motorno kolo in začel zasledovati avtomobil. Pravi, da je avtomobil vozil nad 65 milj na uro, pa ga ni mogel s

stopim z motornega kolesa," pripoveduje Lynch, "in stopim k avtomobilu. Tedaj pa zagledam zvezde. Salutiram, general na zadnjem sedežu pa vpraša:

"Ali veš, kdo sem, moj sin?"

"Ne, gospod," mu odgovorim.

"Jaz sem general Eisenhower, moj sin in se mi mudi."

Rekel sem: "Mi je žal, general," sem mu salutiral in general se je odpeljal.

Lynchu spočetka ni nikdo verjel, ko je pripovedoval, da je vstavil generala Eisenhowerja, toda stotnik J. F. Johnson, v čegar stotnijo spada Lynch, je zadevo preiskal in je Lynchu poslal povelje: "Ne vstavljaj več generalov!"

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PODPORN ORGANIZACIJA v AMERIKI. Posluje že 51. leto

Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hoče dobro sebi in svojim dragim, savaraj se pri najboljši, pešeni in nadovalni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruje za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 14. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikata o članstvu dobo od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če se uči član ali članica te močnega in bogate katoliške podporne organizacije, postane se in pristopi takoj.

Za poiznanje o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevskih društev K. S. K. Jednote, ali po ma:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street,

Joliet, Illinois

NOVA IZDAJA

Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsakega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselij, kjer bivajo in delajo Slovenci

PROSLAVA PRIJATELJSTVA MED KANADO IN ZDRUŽ. DRŽAVAMI

Kakor smo deloma že poročali, je velika organizacija Kiwanis klubov preteklega tedna proslavljala "teden prijateljstva med Kanado in Združenimi državami".

Tem povodom je mednarodni predsednik Kiwanis klubov P. E. Orr v posebni poslanici naslovljeni vsem Kiwanis klubom v Kanadi, in Združenih državah poudarjal, da obstoji med obema državama nepretrgovan mir in iskreno prijateljstvo že sto let; da se vojaštvo obeh dežel rama ob rami bori

proti skupnemu našemu sovražniku in je izrazil tudi iskreno nado, da bode to prijateljstvo ostalo nespremenjeno tudi za vse dobe povojnih let.

Klub Kiwanis ima v Kanadi in Združenih državah 2200 pododsekov oziroma krajevnih društev z 128.000 člani. Ministrski predsednik Kanade Mackenzie King, je v svoji poslanici članstvu k njihovega delovanju v prid najboljšega prijateljstva med Kanado in Zdr. državami čestital.

NAPREDEK TOVARNIŠTVA IN TRGOVINE V KANADI

Gladstone Murray, zastopnik kanadskega oglaševalnega urada, ki sedaj se mudi v našem mestu, je večeraj povodom sestanka z zastopniki ameriških oglaševalnih tvrdil, da bode kanadska trgovina in tovarništvo po vojni še bolj napredovalo, kakor napreduje tekom sedanje svetovne vojne. Mr. Murray je bil predstavnik kanadske radio korporacije.

Med drugim je povedal, da je Kanada v strateškem pogledu v tako izbornem položaju, da bode imela v bodoče od zrakoplovstva kar največje koristi, kajti njena zemljepisna lega je taka, da je potom, ki vodi preko severnega tečaja, v vsakem pogledu najbližja vsem krajev na severni polu naše zemlje. Vsa glavna zrakoplovna pota v Evropo in Azijo že sedaj vodijo preko Kanade.

Nadalje je tudi izjavil, da znana vrednost v kanadskih tovarnih izdelanega blaga, že sedaj ogromno vsoto 4 in pol milijonov dolarjev na leto, v katere vstopi na v Kanadi izdelane vojne potrebščine niso vštete. Podjetništvo iz Združenih držav je dosedaj naložilo v Kanadi za 4 milijona dolarjev več kakor v katerikoli drugi deželi na svetu — in to je le pričetek. Kanada je sedaj na tretjem mestu vseh tr-

NOVA LEŽIŠČA MEHKEGA PREMOMA V KANADI

Iz Toronto, Ont., javljajo, da je provincialna vlada imenovala poseben odbor, čegar naloga je, da stvarno preišče bogata ležišča mehkega premoga, ali lignita v Onakawana okraju na daljnem severu.

Tekom junija bo ta odbor odpotoval na sever. Predsednik tega odbora je prejšnji solicitor mesta Cobalt.

Postavodaja je tudi dovolila vsoto \$215.000 v svrhu nadaljnjih operacij in preiskovanja v tem okraju.

FORDOVI DELAVCI SO SE VRNILI NA DELO

Iz Ottawe poročajo, da je deset dni trajajoča stavka 14 tisoč delavcev, uslužbenih pri Ford Motor Co. Ltd. v Windsorju, Ontario, končana, kajti med družbo in delavsko unijo je prišlo do popolnega sporazuma.

Delavci so se vrnili na delo pretekli ponedeljek, toda, ker se v tovarni dela po določenem času, trajalo bo nekoliko dni, predno bodo vsi delavci redno zaposleni.

NOVI KANADSKI PARNIK "KIRKLAND LAKE"

Glasom poročil iz Quebec, Ont., bode tamkaj dne 13. maja splovlili novi parnik z imenom "Kirkland Lake." Slavnosti bodo prisostvovala razna društva iz mesta Kirkland Lake. Ta društva so nabrala med člani več sto dolarjev v svrhu pogostitve moštva novega parnika. Novi parnik bo služil kot fregata in bo priključen kanadskim mornarici.

OBČINSKI VRTOVI V KANADI

Kakor pri nas v Združenih državah, kjer imamo "Victory Gardens" imajo tudi v Kanadi, zlasti pa v provinci Ontario vrtove, ki služijo istemu namenu, katerim pa pravijo "občinski vrtovi."

Za pravilno obdelovanje teh vrtov v Kanadi, skrbi tamonja "vrtarska družba" katere daje gospodinjam vsa potrebna navodila za konzerviranje sočevja in drugih pridelkov.

PRODANE CERKVE

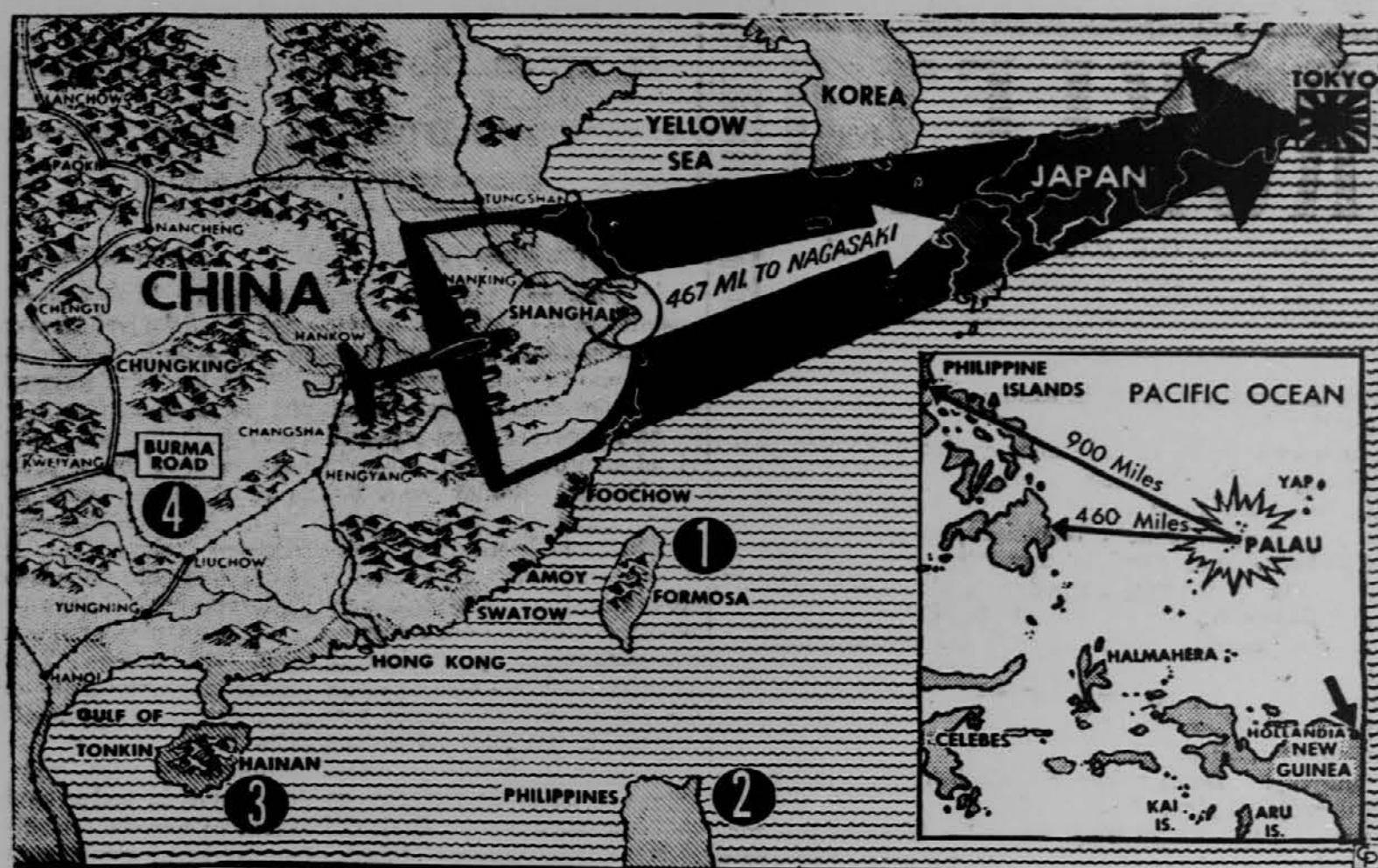
Iz Cobalta, Ont., se poroča, da so v tamonjši naselbini takozvanih udarcev srebra, ravnokar prodali dve leseni cerkvi, ker potrebujejo tramovje in deske, iz katerih so pred kakimi 35 leti zgradili obe cerkvi.

Prva prodana cerkev je protestantska in druga finsko-luteranska, katero slednjo so pa potrebovali tudi Anglikani v Cobaltu za svoje cerkvene obrede in zabave. Z njimi zaeno, so to cerkev rabili tudi metodisti, kateri so prirejali svoje zabave zaeno z ostalimi verniki obeh zgoraj omenjenih veroizpovedi.

IZPUŠČENI KANADSKI FAŠISTI

Iz Ontaria poročajo, da so tamkaj izpuščili znana semisljenika fašizma, nekega Jos. Fana in John Lorimerja, ki sta bila v sled njegovega delovanja internirana. Ljudstvo je vsled tega ogorčeno, kajti nesmiselno je misliti, da fašisti na ameriški celini, niso ravno tako nevarni, kakor oni v Nemčiji.

VOJNA PROTI JAPONSKI

Gorenji zemljevid kaže štiri poglavitne točke, s katerih bode amer. in zavezniške čete pričele napadati Japonsko.

Zbirka indijanskih pesmi

Urad Ameriške Etnologije ima veliko zbirko rekordov raznih pesni in napevov najraznovrstnejših rodov pravih Američanov, katerim po Kolombovi zmoti napačno pravimo "Indijanci". Te zbirke so v U. S. National Muzeju v Washingtonu, D. C.

ŽENITNA PONUDBA

Slovenec sreduje starosti isee Slovenko, samsko ali vdovo, srednje starosti, lahko je tudi z dvema otrokoma. Če je v Kanadi. Katera bi hotela živeti na farmi v Kanadi, naj piše na: "ZENIN", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th Street, New York 11, N. Y.

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Lauslin*
Colorado: Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Bevil*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleve- ro in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolene
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
John Teran, Ely, Minn.
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Montana: Roundup, M. M. Panian
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strimsha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Barberton, Frank Troba*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbe
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supancic*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vance Falch
Johnstown, John Polants*
Krayn, Ant. Tunkelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Alia, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
Vsak zastopnik išče potrdila na svo- to, katere je prejel. Zastopnika taplo priporočamo. Uprava "Glas Naroda"

VSEM JUGOSLOVANSKIM STARŠEM!

Danes služi v vojnih silah Združenih držav na desettisoče sinov in hčera južnoslovanskih staršev in nabajajo se na oddaljenih frontah Vzhoda in Zapada, kjer se bore proti sovražnikom naše demokratske dežele. Naši hrabri sinovi bratijo s svojo krvjo našo domovino Ameriko, žrtvujoč svoja mlada življenja za zmago nad tiranijo nacizma in fašizma in za vzpostavljeno svobodo in pravice med ljudstvi in narodi.

Mnogi naši vojaki, ki služijo pod slavno zastavo prog in zvezd in ki so sinovi in hčere naših južnoslovanskih staršev so pokazali hrabrost in odličnost ter so prejeli od ameri-

skih vojnih oblasti mnogo uglednih odlikovanj in priznanj, kar med nami ne sme biti pozabljeno.

Združeni odbor južnoslovanskih Američancev s tem apelira na vse one starše, katerih sinovi, ali pa hčere, so bili odlikovani v ameriških vojnih silah, ali pa so že padli v boju, da nas pisemno obveste o tem, ker ta odbor želi ohraniti in zbrati vse podatke o njihovih junaških zaslugah, kar bo v trajen spomin našim padlim in odlikovanim sinovom in hčeram.

Vse izbrpne podatke pošljite na naslov: The United Committee of South Slavic Ameri-

cans, 1010 Park Avenue, New York, 28, N. Y.

V podatkih navedite ime in priimek odlikovanega ali padlega vojaka ter imena roditeljev, vrsto odlikovanja, vojaški čin, kraj rojstva, starost vojaka, kje je padel in v službi odlikovanih pa navedite zasluge, radi katerih je bil ali bila — odlikovan, kakor tudi zadnji naslov vojaka.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPOŠNA KNJIŽNICA

- 1 Domače živali
Spisal Damir Felgel
- 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj
- 3 Andrej Ternovc
Spisal Ivan Albrecht
- 6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman
- 8 Pravljice
Zapisal H. Majar
- 10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak
- 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurič
- 13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
- 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško

- 19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar
- 22 Balade in romance
Spisal A. Aškerc
- 23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl
- 24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Utva
- 14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik
- 15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik
- 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec
- 25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli
- 26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris

- 35 Praški Judek
Spillmannova povest — Prevaj Josip Vole
- IGRE
- 28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec
- 29 Peterčkovke poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
- 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
- 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
- 32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec
- 33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
- 34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar
- Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!
- 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
- 38 Tončkove sanje na Miklav-jev večer
(Igra) — Erbežnik F. Roje

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omisliti več zbir, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

Podprite napad! — Kupujte bonde Vojnega posojila.

Note

KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Brezce of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Spavaj Milka Moja
- * Orphan Walts
- * Dekle na vrhu
- * Oj, Marička, poglaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na Stajersko
- * Stajerja
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dances
- * Vanda Polka
- * Židana marea
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko pitčica ta mala
- * Kadar boš ti vandrati šet

25 ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:
Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(31)

Mellier in Rouvenat sta bila sama. Rouvenat reče: "Ko sem našel ženo, voščeno ubogemu otroku smrti, jedva sem se premagoval, da je nisem udaril!" Mellier pravi žalostno: "Ona vidi reči, kakršne v resnici so, to je vse!" "To kaj bodeš zdaj storil, Jacques?" "No, saj zdaj si ti tukaj gospodar, ti ukazuješ! Odloči, delaj! Jaz bodem odobral, kaj ti storiš!" "Ti mi torej puščiš v tej reči popolnoma proste roke?" "Da!" "Ali smem delati v tvojem imenu?" "Kakor hočeš!" "Kar določim, ali potrdiš?" "Že vnaprej! Delaj kakor veš, da je prav. Ali hočeš da ti dam dovoljenje pisarne?"

"Kakor da ne bi verjel tvoji besedi! Sicer se gre zdaj zato, da najdemo otroku dojiljo. Šele pozneje bode nam skrbeti za otrokovo prihodnost."

Pierre Rouvenat se je napotil nemudoma v Civrý. V hiši mrtve žene najde štiri ali pet žena. Na mizi blizu postelje je stala prižgana svetilnica in vrh blagoslovljene vode, ki je v njej tjačala pušpanova veja.

Rouvenat vstopivši si sname klobuk z glave. Počasi stopi k mrtvaški postelji, prime pušpanovo vejo, pokropi rajnico z blagoslovljeno vodo ter zasepeče: "Genevieve, ti uboga žena, naj se ti utolaži duša, predno se popolnoma loči od zemlje! Prisegam ti, da nikdar ne zapustim tvojega otroka, zmerom ga bodem črval ter ljubil, kakor da bi bil moj!"

Potem se obrne do žensk in vpraša: "Kje je otrok?" Ena žena odgovori: "Me ga nismo moge tukaj obdržati. Jaz sem ga medtem ne-la k gospej Claudei Perny, ki se ni odstavila svojega najmlajšega otroka." "Dobro," reče Rouvenat. "Ljudem v Civrýju ni več dalje skrbeti za otroka. Gospod Jacques Mellier vzame otroka za svoje dete."

"Nu, saj smo si že mislili, da pride tako! Gospod Mellier je bil zmerom dober Genevieve in tudi Jean Renaudu; on gotovo ne bode pošiljal svojega otroka v sirotišnico. In vrhu tega še dobra gospodinja s senilonske pristave, ki je obljubila, da hoče biti otroku botra!"

"Na večer zopet pridem," reče Rouvenat. "Moja namen je, da ostaneš čez noč tu, pri mrtvi s tistimi, ki hočejo z mano moliti za njo."

Odtrnil se je od družbe ter se napotil naravnost k županu, ki je z njim govoril nad eno uro. Potem je poiskal še gospod Perny, ki jo je našel z otrokom v naročju.

Rouvenat rede poleg žene ter opazuje malo bitje z rosinim očesom.

"Prav nežno, je, prav slabotno," pravi Perny. "Kako ozke so njene nožice in kako majhni rožnati prstki! In tpe modre oči, ki jih ima! To so oči njene matere! In ona bode blondinka, kakor mati. Drugače si ne želi, kakor da bi živele. Ona pije tako požljivo! — Gospod Rouvenat, ali že veste, kaj bodo počeli z njo?"

"Ne, če bi vi hoteli obdržati malo —"

"Ali bi mi jo izročili v rejo? Zares?"

"Ne, za vselej, samo za kakih petnajst mesecev"

"O potem jo obdržim, gospod Rouvenat, potem jo obdržim! Rasti mi ima kakor mala rastlina; boste že videli! Moj mož ni bogat in imava že sama troje otrok nič ne de — zdaj jih bode četvero. Jaz sem uboga Genevieve imela tako rada. Zaradi uboge matere hočem otroka obdržati zastonj! — Tu pogledajte le, gospod Rouvenat, kako me pogleduje s svojimi veselimi očmi. Kakor da razume, o čem se pogovarjava!"

"Kar se tiče tega, da bi otroka redili zastonj, to ne bode prav gospodu Mellieru," opomni Rouvenat. "Vi boste dojilja mali deklici; to je, pa ona naj vam ne bo v težavo; vi boste dobivali vsak mesec štirideset frankov za svoj trud."

"Štirideset frankov!" zavpije žena iznenadena. "Pa kaj to je trikrat toliko kakor potrebujem!"

"Mogoče; ali gospod Mellier je tako odločil."

"Potem mi otrok donese v hišo blagostanje!"

"S čimer boste lažje redili tudi svoje tri otroke," reče Rouvenat, potegne dva zlata iz žepa ter ju stisne ženi v roko rekoč: "To je za prvi mesec!"

V tem trenutku pride mož Perny domov. Žena mu naznani, kar se je prigodilo.

"Moj Bog, reče priprosto! "Saj bi bila lahko obdržala otroka zastonj!"

"Toda krstiti ga vendar moramo, gospod Rouvenat."

"Seveda, jutri ga damo krstiti, po pogrebu materinem."

"In kako se bode deklica imenovala?"

"Jaz — še ne vem. Hočem o tem pomisliti!"

To brekši, zapusti Rouvenat hišo Pernyjevo ter je šel, da bi uredil vse potrebno za pogreb Genevieve. Prečul je skoro vse noč z ženami pri uravi.

Ob deveti uri zjutraj se Genevieve dali v krsto, ob enajstih dopoldne so jo pokopali. Popoldne so nesli njenega otroka h krstu v cerkev.

Pierre Rouvenat je bil boter, botra pa ena onih žena ki so čvale gonoci pri rajnici. Otroka so krstili na ime Blanche.

Rouvenat je obdaril botro, ter razdelil nekaj funtov slane mešičke. Potem se povrne v hišo Jean Renaudovo, zapre vse oknice, zatvori vrata, vtakne ključ v žep, odide domov ter pove gospodu Mellieru, kaj je naredil. In ta mu reče, da je storil vse prav.

Ma la Blanche je ostala do svojega drugega leta pri dojilji. Potem je prišla na pristavo. Tam je dobila odgojiteljico, ki jo je našel Rouvenat v Luren.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

Vprašalne pole

Pred dvema tednoma smo poslali iz SANSovega urada vsem tajnikom podružnic vprašalno polo in pojasnilno pismo, da" in ki sedaj pomagajo živ v katerem smo zaprosili tajnike za kooperacijo pri izpolnitvi odgovorov na vprašanja in čim hitrejšo dostavo v naš urad. Čemu smo poslali te pole? Služile bodo uradu pri izdelavi načrta za reprezentacijo ali zastopstvo na bodoči konvenciji SANSa. Podružnice se o zelo razlikujejo po velikosti, po prispevkih, po številu aktivnih članov ali včlanjenih pripevajajočih družtev, po načinu poslovanja in delovanja, vsled tega vse niso upravičene do enakega zastopstva. Sestaviti je treba neko določno merilo, ki bo služilo za podlago števila delegatov. Točni in pravilni podatki, ki jih bomo dobili v odgovorih na vprašalni polo, nam bodo mnogo pripomogli, da se sestavi enakopraven, pravičen in pravilen načrt. Apeliramo zlasti na one podružnice, ki še niso vrnille izpolnjenih polo, da to storijo čim prej.

Vprašanje stroškov.

Koliko delegatov bo štela prva konvencija SANSa, je odvisno od načrta, ki ga bo sestavil glavni urad in katerega ima odobriti celokupni izvršni odbor. Donneva pa se in možnost je, da bo navzočih do 150 delegatov. Če bi se vsem tem SANSovim odbornikom plačali vozni stroški in dnevnice iz SANSove blagajne, bi slednja pač ne bila porabljena za politično gibanje v prid našega naroda v stari domovini, zakar so naši zavedni rojaki prispevali ves ta denar. Radi tega je izvršiva na svoji seji 12. aprila zaključila, da bodo delegati upravičeni le do rednih dnevnice, ne pa do voznih stroškov. Za vozne stroške bodo morale poskrbeti podružnice same. Je torej važno in potrebno, da podružnice tako podvzamejo potrebne korake in zbirajo sredstva izključno v namen konvenčnih stroškov.

ZOJŠA

Izvršni odsek Združenega odbora južnoslovenskih Amerikancev, označen zadnje čase ZOJŠA, je imel izredno sejo v New Yorku 25. aprila. V glavnem se je reševala zadeva odbora predsednika Louisa Adamiča, kateremu je zdravnik zapovedal prenehati z vsako aktivnostjo za dva ali tri mesece, ali pa naj trpi posledice. Vsled opasnega položaja je Adamič sklenil začasno odložititi pretežavno pozicijo delovnega predsednika. Odbor je z obžalovanjem sprejel njegovo izjavo. Zavedal se je velikega dela, ki ga je Adamič kot predsednik izvršil v prid osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji ter da bo njegova dinamična aktivnost, dasi le začasno, zelo pogrešana. Zavedal pa se je tudi potrebe dobrega odpočitka in površne zdravniške oskrbe, katero Adamič nujno potrebuje. Mestno časopisno delovnega predsednika je zavzel Zlatko Baloković.

SANS sta na tej seji zastopala dragi podpredsednik Janko Rogelj in izvršni tajnik Mirko Kuhel, ki je nadomeščal predsednika Kristana.

Domšljija

Gospodje, ki so s tako slastjo naselili Hitlerjevi razvojevalni propagandi "v korist narodnega sveta," in ki sedaj pomagajo živ v Ameriki via New York (brez podpisa ali obratnega naslova) tudi ostro protestirajo proti "predznosti g. Kuhelja, da je v SANSovem imenu razglasil slovensko ljudsko stranko za peto kolono nemškega Drang nach Ostena —"

udno, da niso predznosti očitati tudi Josipu Vidmarju, predsedniku Slovenske osvobodilne fronte, ko je dejal 27. aprila 1943:

"Jasno pa vam mora biti, da nikakor in pod nobenim pogojem ni merala (Osvobodilna fronta) in ni smela sprejeti v svoje vrste strank, ki so se razglasile za peto kolono na naši zemlji ali celo sami bili peta kolona za naše okupatorje. V ti dve šramotni znamenjani skupini nespremljivih je Osvobodilna fronta utemeljeno štela vodstvo obeh dotodaj vodilnih političnih strank, ki sta bili iz Osvobodilne fronte v naprej in neprekinjeno izključeni. Ti ljudje in njihovi hlapeci in zaslepljenec danes niso z nami, marveč proti nam. Kdo so ti ljudje? Prejeli so denar, podporo in orožje od okupatorja, to se pravi od smrtnih sovražnikov našega naroda. Plačani izdajalci so!"

Do okupacije sta bili vodilni stranki v Sloveniji CLS in JNS katerih glasilo je bil ljubljanski "Slovenec". V svoji številki od 6. novembra 1940 pa čitamo v "Slovenec" tole:

"Fašizem je prišel kot proti-revolucija z vsemi tistimi pojavi, ki so specifična stvar italijanskega temperamenta. Kadarko presojamo fašizem, je treba prav to imeti pred očmi. — Mussolini se je pokazal kot človek izrednih državljanskih sposobnosti, prepričevalne zgovornosti, in kot politik neverjetno dobrega instinkta za ono, kar je vsakokrat duhovnega in političnega viselo v zraku. — Fašizem je stopil v 19. leto svojega obstoja. Ustvaril je velike in dobre stvari, ustvaril je mnogo koristnega ter zaslužil priznanje vsakega objektivnega motrileca. Naj bi ob svojem višku ustvaril tudi mirno in zadovoljno Italijo, ki bo na znotraj in na zunaj vsem pravičnejša!"

16. mesec kasneje so italijanski fašisti kazali vrline svojega političnega prepričanja v Ljubljani, ko je Slovenec uradnik že pobegnil, da v tujini kuje načrte za povratek voditeljev stranke, čije glasilo je dajalo priznanje fašizmu.

Razume se, da je SANSov izvršni tajnik kriv pisanja v "Slovenec" pred tremi leti in pol! Sic!

Propaganda proti SANSu in osvobodilnemu gibanju prihaja od ljudi ki ne prenehoma pri digajo "nepripravnost" čes. narod doma si naj sam uredi svoje zadeve. Mislijo pa drugače: Zadeve doma bomo uredili mi — po starem načinu!

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA?

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje.)

Prišli smo v Ameriko iz vseh delov sveta, najrazličnejših ve-roizpovedi. Prišli smo sem iz raznih namena, da najdemo tukaj boljše življenje. Pa prišli so za nami tudi svečeniki iz vseh delov sveta in vsak je pri sebi s seboj svojega malika, ga bi se moral zavedati vsak se zidati so si svetišča pod ameriško zastavo in zastavo in potem so se začeli raztezati, — kakor jež, ki je pribežal k li-pri — vsaka hoče biti prva Ameriška zastava pa naj se jim hodi klanjat. Japonski trojci Sivi, Brani in Višnji, riko — pozabljam! Jugoslavijo — bode itak tam sami uredili Martiau Lutru, ali pa rimeke-mu papežu.

Bratje, tako ne gre: Ameriška zastava je prva. Ta naj visi na vsakem altarju, na vsaki prireditvi, pa naj si bode cerkveno čaščenje, ali pa narodne prireditve. Ta naj visi kot simbol (Boginja Svobode) pred državljani. Vse druge pa naj ostanejo na vratih!

Za sedaj pa se posloavimo začasno od ameriške zastave in pogledimo, kakšno nekateri o pisanju, kakšna naj bode Jugoslavija. Tako piše nekdo iz Eveleth, Minn.:

Da si preganjam dolg čas, vzamem sem in tja tudi drugi list v roke in tako čitam, kako poveljujejo Tita, junaka našega časa. Pa zopet se bere drugje, kakšna naj bi bila Jugoslavija po vojni. Ta stranka monarhijske in ona zopet republika. To so naša ugihanja in urejevanja Jugoslavije v Ameriki. Vprašanje pa je tudi, ali bi narod sprejel itak predloge in bi uredil državo, kakor si jo mi zamišljamo.

Kralj Peter je ubežni kralj, to je res. Doma naj bi bil in čval državo Jugoslavijo kot je pokojni Aleksander pred smrtjo naročil. Pa so jo nekateri drugi voditelji države takoj po invaziji popihali na vse kraje in sedaj zidajo novo Jugoslavijo izven njenih meja. Ali ne bi bilo bolje, ko bi vsi ti voditelji ostali doma in tam urejevali novo državo, ne pa v Angliji in Ameriki.

Ameriški državljani si vsaka štiri leta svojo državo uredimo za prihodnje štiri leta. Kakor si posteljemo, tako ležimo. Če nam je prav ali ne, to živo dušo izven naših napak nič ne briga. Kako bi izgledalo, ako bi izgledalo, ako bi sedaj pred volitvami dobili navodila iz Jugoslavije, koga moramo voliti prihodnjo jesen in kako našo državo urediti za prihodnja 4 leta?

nim, ki tako debelo lažejo pod zvezdno zastavo, od katere odseva boginja Svobode, pa bi jih podučil, da se cerkve zidajo pod zvezdno zastavo in ustavo, ki je bila zamišljena davno poprej po očetih, v katerih je vela duša svobode pred 150 leti, katerim moramo biti mi danes hvaležni, da stojimo pod njeno senco.

Ja! Na to je mož pozabil. Tisti intrigarjev, ki razbijajo po Ameriki Jugoslavijo, ne vidi. Morebiti mu visi tudi na steni koledar za leto 1944, ki so ga izdali župniki za svojo podporo organizacijo, ki so tiskani za ameriške državljane in kot dobri državljani ne bi smeli pozabiti na ameriške praznike, kajti ti so del ameriške ustave, spominski dnevi, najvažnejši v zgodovini. In tudi te naši svečeniki prezirajo. Gledam, kdaj bode praznik Spominski dan 30. maja, Dan neodvisnosti, 4. julija, in drugi državni prazniki, pa jih ni v koledarju. In ali niso podporne organizacije stanice ameriške ustave?

(Nadaljevanje prihodnjic.)

ZIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 delih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

CITATELJEM je znano, kako se je vse podrazilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAJVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREJMEM RACIONIRANIH
ŽVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

se vključene sledijo slovenske pesmi: SLOVENSKA LIRA "AMERIŠKA V PESMARICI

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospelom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otočiti zvon — mešani zbor
5. Pomladnika — mešani zbor, s bariton samospelom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantaki odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospelom
9. Kantata iz pesnika 126 — moški zbor
10. Soči — za samospel, mešani zbor in spremljevanje glasovira
11. Psalm 29 — za samospel, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO
50 centov
KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbor, katere je glasbil in v samozaložbi izdal MATIČ L. HOLMAR, organist in pevec, pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.